

Raamatupidamise seaduse ja audiitortegevuse seaduse muutmise seadus

§ 1. Raamatupidamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 punkt 9² tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 3 täiendatakse punktidega 9⁴–9⁶ järgmises sõnastuses:
„9⁴) kestlikkusaruandja – raamatupidamiskohustuslane, kellele kohaldub käesoleva seaduse § 24 lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruande koostamise kohustus;
9⁵) kaitstud ettevõtja – kestlikkusaruandja väärtusahelas olev raamatupidamiskohustuslane, kelle keskmine töötajate arv eelmisel aruandeaastal ei ületanud 1000 töötajat;
9⁶) vabatahtlik kestlikkusaruandluse standard – Euroopa kestlikkusaruandluse vabatahtlik standard, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artikli 29ca alusel.“;
- 3) paragrahvi 24 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „Suurettevõtja ja VKE, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus“ tekstiosaga „Raamatupidamiskohustuslane, kelle müügitulu aruandeaastale eelneval aastal on üle 450 000 000 euro ja keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul üle 1000 töötaja“;
- 4) paragrahvi 24 lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahvi 24 lõiget 3 täiendatakse pärast esimest lauset uue lausega järgmises sõnastuses:
„Kaitstud ettevõtja võib kestlikkusaruandjale kestlikkusaruande koostamiseks vajaliku teabe esitamisel piirduda Euroopa kestlikkusaruandluse vabatahtliku standardi kohase teabega.“;
- 6) paragrahvi 24 lõike 4 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa „, Euroopa VKE kestlikkusaruandluse standardile“;
- 7) paragrahvi 24 lõike 4 teine lause tunnistatakse kehtetuks;
- 8) paragrahvi 24 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(6) Kui kestlikkusaruandja avaldab, et ta kasutab erandit, ja hindab teabe esitamata jätmise põhjendatust igal aruandekuupäeval, võib ta jätta kestlikkusaruandes avalikustamata:
1) teabe, mille avalikustamine kahjustaks oluliselt konsolideerimisgrupi äriseisundit, kui sellise teabe esitamata jätmine ei takista õiglase ja tasakaalustatud ülevaate saamist konsolideerimisgrupi arengust, tulemustest ja positsioonist või selle peamistest riskidest või peamisest mõjust ning konsolideeriv üksus on kindlaks teinud, et sellist teavet ei ole võimalik avalikustada viisil, mis võimaldaks tal täita avalikustamismõnede eesmäärke konsolideerimisgrupi äripositsiooni oluliselt kahjustamata;
2) ärisaladuseks oleva teabe intellektuaalse kapitali, intellektuaalomandi, oskusteabe, tehnoloogilise teabe või innovatsiooni tulemuste kohta;
3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2418, millega luuakse instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA) (ELT L, 2023/2418, 26.10.2023), artikli 2 punktis 7 nimetatud salastatud teabe;

4) muu teabe, mida tuleb kaitsta loata juurdepääsu või avalikustamise eest õigusaktides sätestatud kohustuste tõttu või et kaitsta füüsilise isiku privaatsust või turvalisust või juriidilise isiku turvalisust.“;

9) paragrahvi 24 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 sätestatule, kui see ei sisaldu lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruandes, kirjeldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud raamatupidamiskohustuslane oma tegevusaruandes peamisi immateriaalseid ressursse, nende osalust väärtusloomes ja mõju ärimudelile.“;

10) paragrahvi 31 lõikes 4 asendatakse sõna „Suure“ tekstiosaga „Käesoleva seaduse § 24 lõike 2 kriteeriumidele vastava“;

11) paragrahvi 31 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud kohustus on tütarettevõtjal ja filiaalil juhul, kui konsolideerimisgrupi müügitulu lepinguriikides kahel viimasel järjestikusel majandusaastal on olnud üle 450 000 000 euro aastas.“;

12) paragrahvi 31 lõikes 10 asendatakse tekstiosa „filiaalile üksnes juhul, kui tema eelmise majandusaasta müügitulu oli üle 40 000 000 euro“ tekstiosaga „raamatupidamiskohustuslasele üksnes juhul, kui tema eelmise majandusaasta müügitulu oli üle 200 000 000 euro“;

13) paragrahvi 61³ pealkirja täiendatakse pärast sõna „konsolideerimisgrupile“ tekstiosaga „,kestlikkusaruandjale ja kaitstud ettevõtjale“;

14) paragrahvi 61³ täiendatakse lõigetega 5–11 järgmises sõnastuses:

(5) Juhul, kui aruandeaasta jooksul on konsolideerimisgrupi koosseis muutunud, on konsolideerival üksusel õigus jätta lisamata selle aruandeaasta kestlikkusaruandesse teave aruandeaasta jooksul konsolideerimisgrupi koosseisu lisandunud või koosseisust lahkunud konsolideeritavate üksuste kohta. Konsolideeriv üksus kohustub sellisel juhul märkima tegevusaruandes iga olulise sündmuse, mis mõjutas tütarettevõtjat aruandeaastal ja mis on seotud konsolideerimisgrupi kestlikkusteemadega kaasnevate mõjude, riskide või võimalustega.

(6) Konsolideeriv üksus, kelle ainus eesmärk on omandada osalus teistes ettevõtjates, juhtida sellist osalust ja saada sellest kasumit ning kelle konsolideeritavate üksuste ärimudel ja tegevused on üksteisest sõltumatud, võib konsolideeritud tegevusaruandes jätta avalikustamata käesoleva seaduse § 24 lõikes 2 nimetatud teabe.

(7) Kestlikkusaruandja võib tugineda tema väärtusahelasse kuuluva ettevõtja kaitstud ettevõtja kriteeriumile vastavuse hindamisel ettevõtja enda sellekohasele kinnitusele. Kestlikkusaruandja on kohustatud sellele kriteeriumile vastavust kontrollima vaid juhul, kui ta teab või oleks pidanud teadma, et väärtusahelasse kuuluva ettevõtja kinnitus kaitstud ettevõtja kriteeriumile vastavuse kohta on ebaõige.

(8) Olenemata lepingulistest ja lepinguvälistest kokkulepetest ei nõua kestlikkusaruandja kaitstud ettevõtjalt vabatahtlikus kestlikkusaruande standardis sätestatud teabest rohkema teabe esitamist.

(9) Kui kaitstud ettevõtjalt nõutakse vabatahtlikus kestlikkusaruande standardis sätestatud teabest rohkema teabe esitamist kestlikkusaruande koostamiseks, on kestlikkusaruandja kohustatud teavitama teda sellest, milline osa küsitud teabest on nimetatud standardis sätestatud

arvestades üleliigne, ning tema õigusest keelduda sellist teavet esitamast. Kui kaitstud ettevõtja keeldub esitamast vabatahtlikus kestlikkusaruande standardis sätestatud teabest rohkemat teavet, loetakse kestlikkusaruandjale väärtusahelat puudutava teabe esitamise kohustus täidetuks ka juhul, kui see teave esitatakse vabatahtliku kestlikkusaruande standardis nõutu ulatuses.

(10) Lõikeid 7–9 kohaldatakse üksnes kestlikkusaruande koostamiseks teabe hankimisele ja need ei sätesta väärtusahelasse kuuluva raamatupidamiskohustuslase jaoks teabe esitamise kohustust.

(11) Esimese kolme aasta jooksul, mil kestlikkusaruandjale kohaldatakse käesoleva seaduse § 24 lõikes 2 sätestatud kohustust, ja juhul, kui kogu vajalik teave väärtusahela kohta ei ole kättesaadav, selgitab kestlikkusaruandja, mida ta on teinud, et oma väärtusahela kohta vajalikku teavet saada, põhjusi, miks kogu vajalikku teavet ei ole saadud, ja seda, kuidas ta kavatseb edaspidi kogu vajaliku teabe saada. Pärast nimetatud tähtaja möödumist kasutab kestlikkusaruandja väärtusahelat puudutava teabe aruandlusnõuete täitmiseks teavet, mis on saadud otse tema väärtusahelasse kuuluvatelt ettevõtjatelt, või asjakohasel juhul hinnanguid selle teabe kohta.“;

15) paragrahvi 62 lõikes 18 asendatakse tekstiosa „aruandeperioodidele, mis algavad 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem“ tekstiosaga „aruandeperioodidele, mis algavad 2024. aasta 1. jaanuaril ja lõpevad hiljemalt 2026. aasta 31. detsembril“;

16) paragrahvi 62 lõikes 19 asendatakse sõnad „äriühingust suurettevõtja ja suure konsolideerimisgrupi“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 24 lõikes 2 ja § 31 lõikes 4 nimetatud raamatupidamiskohustuslase“;

17) paragrahvi 62 lõiked 20–22 ja 24 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 62 täiendatakse lõikega 25 järgmises sõnastuses:
„(25) Käesoleva seaduse § 25 lõike 1 teises lauses sätestatud kestlikkusaruande märgistamise kohustust kohaldatakse alates sättes nimetatud delegeeritud määruste jõustumisest.“;

19) seaduse normitehnilise märkuse tekstiosa „ja (EL) 2025/794 (ELT L, 2025/794, 16.04.2025)“ asendatakse tekstiosaga „, (EL) 2025/794 (ELT L, 2025/794, 16.04.2025) ja (EL) 2026/470 (ELT L, 2026/470, 26.02.2026)“.

§ 2. Audiitortegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Kestlikkusvandeaudiitor on vandeaudiitor, kellel on finantsvandeaudiitori ja kestlikkusvandeaudiitori kutse ning kes vastab käesolevas seaduses vandeaudiitorile sätestatud nõuetele.“;

2) paragrahvi 24 lõikest 1⁴ jäetakse välja sõnad „ning vastupidi“;

3) paragrahvi 32 täiendatakse lõikega 4² järgmises sõnastuses:
„(4²) Finantsvandeaudiitori kutse äravõtmisel või selle kaotamisel võetakse ära või kaotatakse ka kestlikkusvandeaudiitori kutse selle olemasolu korral.“;

4) paragrahvi 32 lõige 10 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 51¹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Vandeaudiitor avalikustab kestlikkusaruande audiitorkontrolli aruande, arvestades raamatupidamise seaduse § 61³ lõigetes 7–9 sätestatud õigusi.“;

6) seadust täiendatakse §-ga 185⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 185⁴. Kolmanda riigi audiitorettevõtja registreerimise erand

(1) Kolmanda riigi audiitorettevõtja, kes ei vasta käesoleva seaduse §-s 30¹, § 77 lõikes 1 ja § 158 lõikes 1 sätestatud nõuetele, kuid kes esitab kestlikkusaruande vandeaudiitori aruande majandusaastate kohta, mis kestavad 2025. aasta 1. jaanuarist kuni 2030. aasta 31. detsembrini, registreeritakse registris juhul, kui ta esitab järelevalvenõukogule enda kohta järgmised andmed:

1) nimi, aadress ja andmed õigusliku struktuuri kohta;

2) kinnitus selle kohta, et kolmanda riigi audiitor, kes allkirjastab vandeaudiitori aruande, on omandanud teadmised kestlikkusaruandluse ja sellise audiitorkontrolli valdkonnas, ning teave selliste teadmiste taseme kohta;

3) vandeaudiitorite võrgustikku kuulumise korral selle struktuur ja kirjeldus;

4) kutsetegevuse standardid ja sõltumatusesega seotud nõuded, mida on kohaldatud kestlikkusaruandele audiitorkontrolli tegemisel;

5) kestlikkusaruande audiitorkontrolli eest vastutava audiitorettevõtja sisemise kvaliteedikontrollisüsteemi kirjeldus;

6) märge selle kohta, kas ja millal tegi pädev asutus kestlikkusaruande viimase kvaliteedikontrolli, ning teave selle tulemuste kohta.

(2) Lõikes 1 nimetatud andmete esitamisel registreerib järelevalvenõukogu kolmanda riigi vandeaudiitori kestlikkusaruande audiitorkontrolli tegijana ning lisab sellele märke, et registreerimine toimus käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel.“;

7) seaduse normitehnilise märkuse tekstiosa „ja (EL) 2023/2775 (ELT L 2023/2775, 21.12.2023)“ asendatakse tekstiosaga „, (EL) 2023/2775 (ELT L 2023/2775, 21.12.2023) ja (EL) 2026/470 (ELT L, 2026/470, 26.02.2026)“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus